

2. Баран, М. П. Рівні діяльності керівника-менеджера ВНЗ третього тисячоліття / М. П. Баран // Вища освіта України. – 2008. – № 4 (Додаток 1). – С. 45 - 47.
3. Жилина, А. И. Теория и практика управления профессиональной подготовкой и карьерой руководителей системы образования: Книга 2 : Монография. / А. И. Жилина. – СПб.: ИОВ РАО, 2001. – 360 с.
4. Саймон Герберт А. Менеджмент в організаціях: навчальний посібник / Саймон Герберт А., Смітбург Дональд У., Томпсон Віктор А.. – М: РАГС "Економіка", 1995 р. – 67 с.
5. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / Кредісов А. І., Панченко Є. Г. – К.: Знання, 1999. – 188 с.

Современный уровень образования требует от руководителя учебного заведения наличия многих необходимых качеств, умений и эффективного стиля руководства, который непосредственно влияет на качество управления учебным заведением. Формирование стиля руководства зависит от многих факторов, среди которых главное место занимают личностные профессионально-важные качества.

Руководство педагогическим коллективом, стиль руководства, качества руководителя, ограничения в работе руководителей учреждений образования.

Modern level of education requires the managers of higher educational establishments of availability of many for necessary qualities, and acquainted leadership style, witch influences on quality management of educational establishments. Formation leadership style depend on many factors, among them are qualities.

Guide of pedagogical collective, leadership style, quality managers, heads of restrictions in the work centers of education.

УДК: 354.32

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

***Л.І. Макодзей, кандидат педагогічних наук
Г.О. Божко, студент***

Розглянуто функції та принципи управління, що впливають на ефективність розвитку вищого навчального закладу, системний підхід до управління, як невід'ємна складова його функціонування.

Освіта, управління, системний підхід, управління вищими навчальними закладами.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Динамічні зміни, що відбуваються у суспільному житті країни, суттєво впливають на стан освіти та діяльність навчальних закладів, функціонування та розвиток яких залежить від сукупності факторів впливу. Пріоритетним напрямом розвитку України завжди вважалося вдосконалення освітньої системи держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що нині значної уваги в управлінні навчальними закладами приділено загальноосвітнім закладам.

Проблемі управління ВНЗ приділили увагу М.Головатий, В.Журавський, І.Кузьмінський, Б.Семкін. Загалом до проблеми управління навчальними закладами звертались Л.Даниленко, Г.Дмитренко, Т.Єльнікова, В.Крижко, О.Мармаза, Є.Павлютенко, Є.Хриков та ін.

Метою статті є аналіз та теоретичне обґрунтування особливостей системи управління ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж розглянемо особливості управління вищими навчальними закладами, розмежуємо поняття «освіта», «управління», «системний підхід».

В Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що освіта – це основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави [5].

Поняття «управління» в наш час використовують численні науки. Але його зміст багато в чому визначається специфікою досліджуваного об'єкта.

Одним із представників традиційного підходу до розуміння сутності управління в освіті є В.Пікельна, зазначаючи, що управління – це вплив на керовану систему з метою максимального її функціонування, спрямованого на досягнення якісно нових завдань за рахунок циклічно здійснюваних переходів у якісно новий стан [7].

А.Файоль визначає, що системний підхід до управління – це не набір правил чи принципів, якими мають керуватися управлінці, а загальний спосіб мислення і підходу щодо організації і управління [6].

Отже, аналізуючи вищесказане зазначимо, що управління вищими навчальними закладами – це є складна система, що є сукупністю взаємопов'язаних і об'єднаних між собою деякою регуляторною взаємодією складових елементів, що при функціонуванні утворює цілісність та багатогранність.

Управління навчальним закладом здійснюється відповідно до діючих нормативних документів. Найбільш суттєві управлінські

рішення оформляються наказами, розпорядженнями, де конкретно вказано дату та відповідальний виконавець. За виконанням рішень закладу та органів освіти адміністрацією ведеться періодичний та оперативний контроль, у разі їх виконання, питання з контролю знімається [5].

На думку А.Файоля процес управління вищим навчальним закладом складається з п'яти основних функцій: передбачення (встановлення мети) , планування, організації, розпорядження, координації і контролю [6].

Розглядаючи праці науковців з теорії управління можна визначити дещо інший набір функцій: планування, керівництво, організація, прийняття рішень, розпорядництво (командування), мотивація, координація, контроль, комунікація, дослідження, оцінка, представництво, ведення переговорів (укладення угод).

Кожна функція в управлінському процесі проходить всі його етапи (збір та аналіз інформації, визначення критеріальної моделі результату, передача мети та її адаптація до умов виконання, організація діяльності для досягнення мети, встановлення комунікативних зв'язків з поточним коригуванням, контроль результату, прогнозування подальшого розвитку) [3].

Розглядаючи особливості управління ВНЗ слід зазначити функції що покладені в основу структури управління. Л.І. Даниленко дає таку класифікацію:

Функції управління поділяються на 4 блоки:

1. Цільові, до них відноситься: керівництво; управління навчально-виховним процесом; адміністративна і фінансово-господарська діяльність; фахове викладання; громадська діяльність.

2. Традиційні: прийняття управлінського рішення; організація і планування; координування і коригування; регулювання; облік і контроль.

3. Інноваційні: прогностична; представницька; менеджерська; консультативна; політико-дипломатична.

4. Розвиваючі: бачення стратегії і розвитку; мотивація та управління персоналом; внутрішня та зовнішня комунікація; управління розвитком та фінансами; керівництво [1].

З огляду на вищезазначене, можна зазначити, що цільові функції розкривають мету діяльності керівника та його обов'язки, традиційні – основні завдання керівницької діяльності, а також функції, що спрямовані на ефективну роботу керівника та підлеглих, інноваційні – спрямовані на ефективність функціонування закладу освіти; розвиваючі – спрямовані на розвиток закладу освіти.

Сучасному погляду на управління освітою найбільшою мірою відповідає системний підхід. Саме він є методологічною основою досліджень у працях Ю.Конаржевського, Г. Серікова та цілого ряду інших фахівців у галузі управління освітою. Цей підхід забезпечує сучасне бачення управління освітою в науці, співвіднесення методології системного підходу з діалектичними протиріччями, що мають місце в сучасній освітній практиці, а також із проблемами, що впливають з них: є самостійним напрямом у теоретичному осмисленні управління освітою [8].

Управління закладом освіти не можливе без визначення головних пріоритетів, тобто принципів роботи.

Принципи управління навчальним закладом:

- детермінованості (тобто в управлінні необхідно враховувати потреби людини, визначити реальну соціальну мету);
- цілеспрямованості і критеріальності (встановлення мети з подальшим прогнозуванням, програмуванням; створенням моделі бажаного результату);
- адаптивності (встановлення ієрархічної узгодженості загальних і цільових функцій управління);
- розподілу компетенції та ієрархічної узгодженості загальних і цільових функцій (детальний розподіл функцій);
- професіоналізму (компетентність керівника);
- науковості (вивчення методологічної основи управління, законодавчих освітянських документів);
- демократизації і гуманізації управління (делегування повноважень, прийняття рішень, підвищення самостійності людини, свободи вибору засобів, методів, способів діяльності, підвищення відчуття власної гідності, причетності до загального управління справою);
- фінансово-економічної забезпеченості праці (створення бази функціонування та розвитку сучасного навчального закладу, джерела позабюджетного фінансування, режим фінансової самостійності);
- принцип відкритості (вільний обмін інформацією управлінських структур із зовнішнім і внутрішнім середовищем для потокового коригування своїх цільових функцій).

Реалізація названих принципів сприяє формуванню позитивного іміджу сучасного навчального закладу за такими напрямками:

1) «внутрішній» у процесі формування творчого середовища та соціально-психологічного настрою у колективі, а саме: обґрунтування та впровадження

інноваційних підходів до діяльності членів адміністрації,

педагогів, студентів (конкурси, презентації, видання журналів, газет тощо); формування творчої "управлінської команди", налагодження оптимальних міжособистісних стосунків у колективі.

2) «зовнішній» при взаємодії ВНЗ з соціальним середовищем (розробка символіки, атрибутики, бланків, грамот, оформлення приміщення; підготовка ділових паперів, інформаційних проектів, буклетів, презентацій сучасного навчального закладу; розробка проекту розвитку ВНЗ) [2].

Управління вищим навчальним закладом можна розглядати у трьох аспектах:

– організація – управління навчальним закладом є складною організаційно-структурною системою, до складу якої входять структурні елементи та підрозділи;

– процес – управління є комплексом взаємозалежних циклічно повторюваних процесів розробки та реалізації рішень, спрямованих на забезпечення функціонування та розвитку усіх складових системи вищого навчального закладу;

– взаємодія суб'єктів функціонування – управління є складний багатоплановий процес, в якому зміни суб'єктів відбуваються не лише в межах взаємозв'язку, але й у межах взаємозумовленості [4].

Висновки. Аналізуючи вище зазначене можна зробити висновок, що управління є невід'ємною частиною педагогічної системи навчального закладу та її системоутворюючою засадою.

Тому системним баченням управління навчального закладу, є кваліфіковане, ефективне і, взаємопов'язане виконання усіх загальних управлінських функцій, і забезпечення їх функціонування.

У процесі управління великий важелем є мета. Для того щоб управління було ефективним потрібно чітко сформулювати мету і розкрити параметри бажаного результату.

Список використаних джерел:

1. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах: Монографія / Л.І. Даниленко. – К.: Міленіум, 2004. – 358 с.
2. Даниленко Л.І., Карамушка Л.М. Освітній менеджмент / За ред. Л.І.Даниленко, Л.М. Карамушки. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400 с.
3. Єльнікова Г.В. Розвиток цільових функцій управління на різних рівнях організації загальної середньої освіти / Г.В. Єльнікова // Імідж сучасного педагога: Науково-практичний освітньо-популярний часопис № 3 (7) Полтава: ПДПУ, ОУПОПП, 2000. – с. 9-11
4. Журавський В. С. Вища освіта як фактор державотворення і культура в Україні / В.С. Журавський. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 367 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» (за станом на 19.01.2010) / Верховна Рада України. – Київ: Парламентське видавництво, 2010 – 200с.

6. Немцов В.Д. Менеджмент організацій: навч. посібник / В.Д. Немцов, Л.Є. Довгань, Г.Ф. Сімок. – К: ТОВ «УВПК», «ЕксОб», 2000. – 392 с.
7. Пікельна В.С. Управління школою / В.С. Пікельна. – Харків: Основа, 2004. – 112 с.
8. Яценко В.М. Теоретико-методологічні аспекти освітнього менеджменту: навч.-метод. посібник / В.М. Яценко // Черкаський інженерно-технологічний ін-т. – Черкаси, 1995. – 70с.

В статье рассматриваются функции и принципы управления, которые непосредственно влияют на эффективность развития высшего учебного заведения. А также системный подход к управлению, как неотъемлемая часть его функционирования.

Образование, управление, системный подход, управления высшими учебными заведениями.

The article deals with the functions and management principles that influence the effectiveness of higher education, as well as a systematic approach to management as an integral part of its operation.

Education, management, system approach, governance universities.

УДК 378.147:004.032.6

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВЕТЕРИНАРНИХ ВНЗ НІМЕЧЧИНИ

О.П. Пилипенко, асистент

Одним з можливих шляхів удосконалення навчального процесу є застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІТКТ). Перспективним напрямом застосування ІТКТ у процесі підготовки майбутніх фахівців ветеринарної справи є використання мультимедійних навчальних програмних засобів (ПС).

Ключові слова: мультимедіа, мультимедійний навчальний програмний засіб, електронний підручник, електронний навчальний комплекс, засіб навчання.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Національна доктрина розвитку освіти в Україні [3] одним з пріоритетних напрямів розвитку цієї галузі проголосила «забезпечення високої якості вищої освіти та професійної мобільності випускників вищих навчальних закладів на ринку праці шляхом запровадження гнучких освітніх програм та інформаційних технологій навчання». Гармонійним